

NÉPNEVELŐ

NEVELÉS- ÉS OKTATÁSÜGYI LAP

MAGYARORSZÁGI LATIN ÉS GÖRÖG SZERTARTÁSÚ KATHOLIKUS NÉPOKTATÁSI INTÉZETEK SZÁMÁRA

Kiadja a SZENT-ISTVÁN-TÁRSULAT Budapestben.

<p>Megjelenik minden vasárnap egy ivnyi terjedelemben.</p> <p>Megkapja e lapot minden kath. népoktatási intézet egy példányban ingyen.</p> <p>Előfizetési ár: egész évre kor. 6.—.</p> <p>Kéziratokat nem küldünk vissza.</p>	<p>Szerkesztőség és kiadóhivatal</p> <p>BUDAPEST,</p> <p>Szentkirályi-utca 28b. sz. a.</p> <p>(SZENT-ISTVÁN-TÁRSULAT)</p>	<p>A hirdetések árszabálya:</p> <p>A pályázati hirdetéseknek minden egyes szóért minden közlés után 6 fillér (3 krajczár) fizetendő</p> <p><i>Egyéb hirdetéseknek:</i></p> <p>egész oldal ... kor. 32. — negyed oldal ... kor. 8.</p> <p>fel oldal ... » 16. — nyolczad oldal » 4.</p> <p>A díjak előre beklüldendők a Szent-István-Társulathoz.</p>
---	--	---

A katolikus nevelés ügyéről.*

Ha pedig ezen szomorú állapotnak okait fűrkészszük, lehetetlen közöttük iskoláinkra is nem találni. Igaz, hogy a nevelésnek több tényezője van, s az iskola egymaga, a többiek közreműködése nélkül, semmire sem mehet. Amde végtelenül sajnálatos, hogy manap a keresztény nevelésnek majdnem minden munkáját egyedül a vallásos jellegű népiskolák végzik, a középiskolákban, a tananyaggal való túlterhelés miatt, a tanárok egyező panasza szerint neveléssel foglalkozni már alig érnek rá; hogy a felekezeten tanintézetekben ker. egyöntetű nevelésről komolyan szólni sem lehet; mert az ilyenekben a hitoktatón kívül másnak a vallás igazságaival foglalkoznia sem szabad, akárhányban a tanérok, a hányan vannak, annyi különféle hitfelekezethez is tartoznak, sőt nincs kizárva, hogy felekezeteneknek is vallják magukat; hogy a még magasabb tanintézetekben, sajtóban és társadalomban mindent elkövetnek, hogy a keresztény szellemű nevelés lehetőleg diszkreditáltassék, nevelési fűrdőzásaiknak eredményei meghiusítottassanak — ha mindezt itt nyilvánosan, de egyben fájdalmasan is fölpanaszoljuk: akkor mi oly igazságokat mondunk, a melyeket tán nem szokás szívesen meghallgatni, de bizonyos, hogy nem lehet tagadni; és akkor senki sem fog csodálkozni a fölött, hogy épen ezen sajnálatos ténykörülmények miatt nálunk már a gyermekvilág is ismer bűnököt, minőket nem ismerni a meglett férfikornak is becsületére válnék; hogy az ifjú nemzedék már rálepett azon lejtőre, melyen az erkölcsi korrupció fertőjébe hanyatt-homlok süllyedni indul.

Légyen szabad itt egy külföldi lapnak a mai ifjúság sajnálatos elkoresosodása fölötti panaszszavait idéznem. «Gaulois» e lap címe, s ha megjegyzem, hogy épen nem klerikális, hanem nagyon is radikális szellemű: akkor, úgy gondo-

lom, szavainak elfogultságán még inkább megnyugodhatunk, midőn az így kesereg:

«Panaszkodunk — úgymond — az ifjúság romlottsága és erkölcsének elfajulása miatt, de ne az ifjúságot hibáztassuk, hanem önmagunkra vessünk követ, kik már élemedettebbek vagyunk. Senkit mást, csak bennünket terhel e miatt a felelősség. Hisz mi azt hittük könnyelműségünkben, hogy fölforgathatunk mindent, a mi tisztelet és becsülésre méltó. Aláástuk a jó elveket, nevetségessé tettünk mindent, a mi szent és minden lehető módon inzultáltuk s elferdítettük azt. «Tagadni!» ez volt a mi kedves sportunk s nem gondolva bajokra, leromboltuk még azon védettőt is, mely holnap esetleg menedéket nyújthatott volna nekünk. A halálról azt hirdettük, hogy az a megsemmisülés ajtaja. Elfordultunk az egyedüli menedékhelytől, a vallástól, mely valamikor bennünket is gonddal nevelt és táplált. — Nevetségessé tettünk e világon mindent; még az eget is meghurczoltuk az utcák saráiban. Ki fog immár vigasztalni bennünket? Isten ítéletét nem ismerjük, bár már most is eléggé szenvedünk. A szerencsé javei a szemeké s fűrdőzéseké, semmi emberi tekinteteket nem ismerőké, mi pedig hitvány, elnyomott emberek vagyunk. — Ki fog most velünk törődni, megvédeni bennünket? A gyermekek, kiket nemzettünk, átkot fognak szórni ránk s minékünk majd türelemmel kell hallgatnunk szemrehányásaikat, mert megfosztottuk őket minden lelki örömtől, mely valamikor segedelmükre s vigasztalásukra szolgálhatott volna; előreláthatólag is rosszabbak, gonoszabbak lesznek, mint mi vagyunk stb.»

Ki ne ismerne rá e vérfagyasztó panaszhangokban a mi állapotainkra is, a melyek erkölcsi tekintetben egy cseppet sem jobbak azon szerencsétlen országéimál, melynek kendőzetlen trágársága sehol úgy mint nálunk, nyílt piacra találhat. És ha rá gondolok arra a sok iskolára, a hova a keresztény gyermekek járnak, de a hol a kereszténység jelvényei hiányzanak, feszület nincs, ha volt, a gyermekek szemeláttára kihány-

* Mélt. Mayer Béla v. püspök tartotta a kath. nagygyűlésen.

tak: ha azon ezer és ezer gyermekre gondolkodik iskolába sohasem jártak, kik a Megváltóról, a kereszténység tanairól nem is hallottak semmit, de annál többet hallják az úgynevezett intelligenciának nyílt hitetlenségét, hitetlenkedésének botránkozató kérdéseit: akkor ismét eszembe jutnak azon rémes szavak, melyekkel egy ügyvéd az ő védenczet mentegette a törvénszek előtt, imígyen: «A vádlott — úgymond — beismerte tettét, de a bűnösök ti vagytok, uraim. Itt, a teremben van a Megváltó keresztje, itt, a hol a bűnösöket elítélték. Miért nincs az a feszület az iskolákban is, a hová tanítás végett a gyermekeket külditek? Miért mutatták meg védenczemnek csak most a Golgothán megfeszített Krisztust. Ha az iskolában hallott volna a Megváltóról, nem ilne most a vádoltak padján. Igen, uraim, ő titeket vádol. Ti erkölesbírák, kik a nép között a hitetlenséget terjesztitek és csodálkoztok, hogy a nép lop, csal, gyilkol. Itéljétek el védenczemet, jogotokban áll; de én titeket vádlok és ez kötelességem.

A kath. népoktatásügy kilenczszázados történetének áttekintése.

Tanítói egyéniségében ily kath. tantestület lépte át a XIX. század küszöbét, ily felfogású tanítói kart talált a századra eső nemzeti ébredés és megismosodás mozgalmai.

Azon efemer természetű mozzanatok, melyek az 1868 előtti időben közoktatásunkat érték, aligha eszközöltek általános érvényű változtatást a magyar kath. népoktatás szervezetén.

De nem mondhatjuk ezt az 1868. XXXVIII. törvénycikkéről.

Az alkotmányos újabb berendezésekkel a kath. vallás megszűnt uralkodó vallás lenni s ezzel a kath. népoktatást illetőleg az állam és egyház között megkülönböztetésre vezető jogalap keletkezett.

Az egyháznak Istentől eredő joga a nevelés és oktatás ellátásában sértetlen marad, és az állam föladatává tétetik, hogy az egyház anyagi és erkölesi gyámolítása mellett a nevelés és oktatásnak nemzeti szempontból való ellenőrzését gyakorolja és mindez, törvényben is kifejezést nyer.

Igen szépen megvilágítja ezt boldogemlékű Simor János bíboros, esztergomi hercegprímás és érseknek az 1868. XXXVIII. t.-cz. förendelázi tárgyalása alkalmával mondott beszédének e szavai: «Az önkormányzat és autonómia szelleme hatotta át ugyanis elejétől kezdve nemzeti életünk s ősi alkotmányunk minden institúciót. Így történt, hogy az állam az iskolát és népnevelést protestáns atyáinkfiával közvetlen, a katolikusoknál pedig közvetve, az egyháznak, hitfelekezeteknek gondjaira bízta». «Kívánja, hogy az állam jövőre se akarja a szülőktől a családnevelés jogait magához ragadni, hogy a gyermekeket a változó politika szellemében, valamely általános minta szerint államgépekké képeztesse: hanem tűzze ki a célt, a mely a népiskolákban eléressék s azután ügyeljen föl arra, hogy az iskola e célnak, e föladatnak megfelelően. Hivatkozik Werbőczy Hármaskönyvének bevezetése I. részének 9-ik czimére, hol mondatik: a szülőket gyermekeik nevelésétől semmi-

féle hatalom sem fosztja meg... «majd komolyan adja a kath. egyház nevében azon biztosítást, hogy az legőszintébb készséggel fog szövetkezni a kormányval a végre, hogy sorsukkal megelégedett, törvényt tisztelő s a hazaért, királyért élni-halni kész polgárokat neveljen.»*

A nemzet alkotmánya törvényerőre emelte az első közoktatási törvényt és ez képezi gerinczét, ez képezi fundamentumát jelenben a magyar nemzeti közoktatásnak.

A törvény, de különösen a fejlődő viszonyok, melyekkel szemben az egyház egy időben sem viseltetett süket fülekkel, nagy és terhes gondokat róttak és rónak a katolikus iskolafentartók, a hitközségek vállaira: de az áldozatkészség főpappainkban, a hívekben nem késett és nem késik ma sem letenni adóját a katolikus nemzeti közoktatás oltárára.

Iskoláink, hála a Mindenhatónak, élnek és virágoznak.

A lelkes világi kath. tanítói karral egyetemben a Szent-Vinze irgalmas testvérek és nővérek, az Orsoliták, a Miasszonyunk leányai, az Angolmátérek, a Szentszív máterei zajtalanul végzik a növevelés fontos munkáját és intézeteik, mint a bibliai műtárgy, megsokasodnak.

Hithű és szakképzett tanítókról és tanítónőkről megfelelő számú képzőink gondoskodnak, nem csekélyebb eredménnyel, mint a hasonló berendezésű állami képzők.

Iskoláink kül- és belsejervezetét tekintve, nem állanak mögötte az általános fejlődésnek. Még az esetleges berendezési hiányokat, nehézségeket is pótolja az önsorsával elégedett, hivatásának élő, lelkes és szakképzett tanítói kar.

Tankönyvek hiányában sem vagyunk. A nagymélt. püspöki kar böles gondoskodásából szép és dicséretes buzgósággal fejleszté e tekintetben irodalmunkat a Szent-István-Társulat áldozatkészsége.

A mi után az újabb aera óta sóvárogva óhajtozott a magyar kath. tanítói kar, értem a hivatalos tanügyi organumot, azt is megkaptuk. 1895-ben ugyancsak a Szent-István-Társulat a nagymélt. püspöki kar gyámolításával megindította Ember Károly és dr. Zelliger Vilmos szerkesztésében a kath. népoktatási intézetek hivatalos szakközlönyét, melynek egy példányához minden kath. népiskola tanítója ingyen jut hozzá.

A kath. tanítók között az önszegélyezés magasatos eszménye is tetet öltött a nyolczvanas években megalapított országos kath. tanítói segélyalap által, melynek tőkéje — az árvkház-alappal együtt — megközelíti a kétszázézer koronát.

Az 1868. évvel megindult tanító-egyesületi tevékenység a hitvallásos iskolák közegeit is tömörülésre szólította s ma alig van egyházmegye, melyben pezsgő egyesületi élet ne mutatkoznék. A hivatásszeretet, az önzetlen ügyszeretet, a nevelésben a biztos haladás e nélkülözhetetlen tényezői, még a mostoha anyagi viszonyok között élő kartársainkban is nem fogyó lánggal égnek és föntartói, élesztői a megelégedésnek, a pontos kötelességtudásnak és az eredményes működésnek.

Az ezredik évben a kath. tanítók egyesületi élete betetőzést nyert a dr. Komlóssy Ferencz apátkanonok kezdeményezéséből, a nagymélt. püspöki kar jóváhagyásával, báró Hornig Károly veszprémi püspök ő nagymélt. elnöklete alatt fényesen lefolyt első orszá-

* Dölle: «A nevelészet története» 236. l.

pos kath. tanítói kongresszusban és az ezen alkalommal megalkotott kath. tanítók országos bizottságában.

E bizottság célja: a nagyméltóságú püspöki karnak kath. népoktatásügyi kérdésekben részint főlhívásra, részint saját kezdeményezéséből javaslatszerű előterjesztéseket tenni; a kath. tanítók egységét képviselni és bennök az igazi kath. szellemet ápolni; a kath. népoktatásügyi jogainak és érdekeinek, valamint a kath. pedagógiának védelmében az egyesülésben rejülő erőt érvényesíteni; végül a nagyméltóságú püspöki kar és a kath. tanítóság között közvetítő szerv gyanánt szolgálni. (Folyt köv.)

Értesítők.

A püspöki tanítóképző-intézet értesítője. 1899—1900. Közli *Döbrössy* Alajos igazgató. A számos kiállítású értesítő vaskos, tartalmas kötetet képez. Legelől adja, hiteles magyar fordításban a szentséges Atyának, a jubileumi szent-évet hirdető körlevelét. Mondván az igazgató a körlevel elé fűzött előljáró beszédében a következőket: «Hadd legyen ezen néhány sor újabb megvallása azon benső hitünknek, hogy mi a szentséges Atyával, a római pápával egy hitet vallunk és vele közösségben élünk. Hadd legyen a jelen századot bezáró szent-év egyuttal ránk nézve is a kegyelmeknek gazdag forrása, hogy abban a szent hitben, melyet Krisztus Urunk tanított, az apostolok hirdettek s az Anyaszent-egyház, hogy higgyük, élénkbe ad — gyarapodjunk és növendékeinknek szívében az Isten országát terjeszteni. Jézus Krisztus a világ Megváltója iránti hódolatunkat bemutatni és ezzel édes hazánk boldogulását is előmozdítani módunkban lehessen!»

Második cikkelyében e czímen: *Kell-e külön tanterv az osztatlan népiskolának?* szakavatott kezzel és nagy tudással ír e nagyfontosságú témáról az igazgató *Döbrössy* Alajos. Értekezésében kijelenti, hogy ő az egységes tanterv híve. Munkálataiból idevágólag adjuk a következőket: «Az 1868: XXXVIII. törv.-cz. értelmében, a népiskolák számára kijelölt tananyag általános keretben mozog s annak megállapításánál, hogy mily terjedelemben adjunk egyes tárgyakat elő, sok fontos körülményt kell tekintetbe vennünk, de egy pillanatra sem szabad szem elől tévesztenünk azt az elvet, hogy a tárgyak lényegének minden osztályban újra elő kell fordulnia, de mindegyre jobban kifejtetnie és kibővítetnie. Ezen elvnek helyes fölfogása és még helyesebb alkalmazása képezi rugóját az egységes tantervnek, önkényt elesvén annak szükségessége, hogy a tananyagának akár minimumát, akár pedig maximumát kijelölni kellene; mert szerintem a tanterv csak keret, melynek határai között mozog az osztatlan iskola tanítója, a ki saját iskolájának speciális viszonyaihoz alkalmazkodik, a lehetőség szerint többet vagy kevesebbet ölel föl a tananyagból, úgy, hogy a lényeg, a mi az előírt tananyag magvát teszi, —

okvetlenül elvégeztessék. Azért én a fősúlyt, a helyi viszonyok szigorú tekintetbevételével készült speciális tantervre fektetem, mely a megkívántó lelkiismeretességgel keresztülvíve, nemcsak célhoz vezet, hanem a szönyegen levő kérdést is megoldani segíti annyiban, a mennyiben mind a külön tanterv, mind a minimum, mind a maximum meghatározása nélkülözhetővé válnak, legfőlebb rövid, de velős utasítások lennének készítenők a gyengébb, vagy kezdő tanítók számára, kik azokból kellő tájékozást merithetnének.»

Majd később katolikus szempontból bírálván a kérdést, így folytatja: «Nekünk katolikusoknak azért sincs érdekünkben az 1868: XXXVIII. törv.-cz. intézkedéseitől eltérnünk s a külön tanterv mellett állást foglalnunk, mert ez csakhamar megboszulná magát s precedensül szolgálna e törvényezikben biztosított népiskolai tanügyi autonómiánk egyébnemű megcsontítására, vagy arra, hogy államérvényes oklevelek kiszolgáltatására jogosult tanítóképző-intézeteink maholnap ebbeli joguktól megfosztassanak s növendékeink képesítés czéljából az országos vizsgáló-bizottságok elé tereltessenek.»

Visszapillantván a lefolyt tanévre, örvendetesen emlékszik meg az intézet újjászervezéséről és mint a lefolyt év legkimagaslóbb eseményét említi ő méltósága a megyés püspök rendelkezését. E szerint: «*Tanítóképző intézetem fejlesztése főpásztori gondjaim egyikét képezvén, ezen fontos tanügyi tényező olyatén szervezését határoztam el, mely lehetőleg az ilyenmü állami intézetek mintájára legyen készítve, s ebből folyólag a rendes tanári állások is oly fizetésekkel bírnak, minőkkel az állami intézetekben alkalmazott tanárok bírnak.*»

Az intézetnél segédtanári állás és gazdasági szaktanári állás szerveztetett. — E czélra a gyakorlati megoldás okáért — 2600 négyszögölnyi terület hasítottát ki a püspökségi birtokterületből.

Mindezekkel szemben azonban 1900—1901. tanévtől a tanári kar minden tagjának minden mellékfoglalkozásról le kell mondania, hogy kizárólag a tanítóképzésnek éljenek. Nevezetes és követésre méltó példaadás!

Az intézetbe beiratott 111 tanuló, mely szám azonban az év végeig 96-ra apadt. Anyanyelvre nézve mindnyájan magyarok; egynek kivételével magyarországi illetőségűek és római katolikusok.

Az intézetnek segélyalapja is van, a mely 1891-ben létesült és összesen 12 ösztöndíja van. A tanítóképezdei segélyalap összege: 2456 frt 95 kr. Tanulmányi és fegyelmi tekintetben irányadó czélul tüzte ki az igazgatóság, hogy az egyházmegye ügybuzgó és képzett tanítókat, a közjó fáradhatlan munkásokat, a haza törvénytisztelő polgárokat nyerjen, s ezt — dicséretükre legyen írva — el is érték.

A rendes tantárgyak tananyagának földolgozása az országos tanterv szerint történik, az írásbeli dolgozatok tételei az előadott tananyaggal szoros kapcsolatba hozottak... Szóval az

intézet tanulmányi és fegyelmi tekintetben föltűnő és követendő.

Az értesítő második, nagyobbik részében az egyházmegyei tanhatóság, a tanári kar, a bevezetett tananyag szakok és osztályok szerint földolgozva foglal helyet. A tananyag fölőszítésében a legnagyobb részletességgel jártak el, föltüntetve mindenütt az eljárást: helyet foglal itt még mindaz — kérdésekbe — a mit a növendékeknek a gyakorlóiskolát illetőleg világos képpel kell bírniok.

Bemutatja az igazgató a gyakorlóiskolában eszközölt tanítási tervezetüket is. Sajnáljuk, hogy helyszüke miatt nem adhatunk a derek és tanulmányozásra méltó munkálatokból szemelvényeket.

Az érdekes statisztikai kimutatások sora után adja az értesítő úgy a tanítóképző, mint a gyakorlóiskola növendékeinek érdemsorozatát.

A könyvet a jövő iskolai évre vonatkozó tudnivalók zárják be. (Folyt. köv.)

EGYESÜLETI ÉLET.

Meghívó. A esurgói esperességi róm. kath. tanítóegylet 1. évi október hó 16-án délelőtt 9 órakor Berzenczen tartja a magyar kath. egyház kilencszázados fönlásának megünneplésével rendes évi (XVII.) közgyűlést, melyre az egylet tagjai és a tanügybarátok tisztelettel meghívotnak. I. A közgyűlést — régi szokás szerint — ünnepélyes szentmise előzi meg. II. A gyűlés tárgysorozata. 1. Elnöki megnyitó. 2. A múlt közgyűlés jegyzőkönyvének fölolvása és hitelesítése. 3. Az egylet világi elnökének évi jelentése. 4. Pénztárnoki jelentés és pénztárvizsgáló bizottság kiközlése. 5. «A 900-ados múltunk méltatásával kapcsolatban, a kath. tanítók II. orsz. ünnepi kongresszusára küldött képviselő beszámolója.» Tartja: Dénes Lajos. 6. A «fono-mimikai» módszer. Ismerteti: Karbuczky László. 7. «Miként lehetne tanítói értekezéseinket élvezetesebbé és így hasznosabbá tenni?» Ertekezés: Boross Józseftől. 8. A pénztárvizsgáló-bizottság jelentése. 9. Indítványok. (Indítványokat a vál. gyűlés előtt, az elnöknek kell átadni. L. alapszabály 37. §.) 10. A millenárius alap kamatainak odaitétele. 11. Tagok fölvétele. 12. Tisztújítás. 13. A jövő évi közgyűlés helyének és idejének megállapítása. A gyűlést megelőzőleg reggel 8 órakor választmányi gyűlés. Jegyzet: A tagok fölkeretnek: a) hogy a gyűlésen megjelenni sziveskedjenek. b) Hátralékaikat és ez évi tagsági díjaikat lehetőleg még a gyűlés előtt a pénztárnoknál lefizessék. c) Azon tagtársak, kik a millenárius alap kamatait tanuló gyermekeik számára elnyerni óhajtják, kérvényüket a kör elnökénél előzőleg benyújtják. *Redey Ferencz*, egyl. elnök. *Boross József*, egyl. jegyző.

IRODALOM.

A kereszténységnek Magyarországon 900. esztendei jubileuma alkalmából melegen ajánljuk a Szent István-Társulat imént megjelent következő kiadványait: *Gondolatok a századrégi hódolatnak és a magyar katolicizmus 900 éves jubileumának ünnepére.* Irta *Prohászka Ottokár.* Ára 1 korona 20 fillér. — *Emlékkönyvecske a keresztény Magyarország kilencszázados évfordulójára.* A katolikus fiú- és leányiskolák növendékei számára. Segédkönyvül az iskolai

ünnepélyekhez, a hivatalos tárgyrend alapján. Irta és szerkesztette *Ember Károly*, a Népmvelő szerkesztője. Ára 20 fillér. — *Szent István első magyar király.* A kereszténységnek Magyarországon 900 esztendei jubileuma alkalmából. Irta *Kisfaludi Z. Lajos.* (Sok szép képpel.) Ára 32 fillér. — *A szent Jabb, vagy az első apostoli király szent jobb kezének története.* Irta *Cemner Lajos.* Ára 8 fillér. — *Nagyszögyönyünk szűz Mária.* Ahíatos könyörgések gyűjteménye. Ára 8 fillér. — *A legméltóságosabb Oltáriszentség előtt egy imádságban eltöltött óra ötperczekre beosztva.* Ára 8 fillér. — *Jézus szentséges Szívének litániája.* Nemkülönbén hódoló, megkövető és följajuló imádságok Jézus szentséges Szívéhez. Ára 6 fillér. Mindeme könyvek megrendelhetők a Szent-István-Társulat könyvkiadóhivatalában. Budapest, VIII., Szentkirályi-utca 28. szám.

VEGYESEK.

Nemes szív megnyilatkozása. Hont vármegyében fekvő Visk község róm. kath. iskolája, régi idóktól fogva az Ipoly folyó árterében épült. Az utóbbi években a tavaszi vízáradások folytán annyira ostromotott, hogy az iskolaszék heismervén úgy tanítójának helyzetét, mint iskolájának állapotát, a hitközség és a helybeli uradalommal egyetértőleg egy új telek megvételére s rajta egy új iskola és kántortanítói lakás fölépítésére határozták el magukat s ezen építkezéssel 12 ezer korona költséget vállaltak magukra. Nagy dolog kérem, egy község, mely folytonos elemi károknak van kitéve, azonkívül épen az elmúlt esztendőben az összes izraelita birtokokat a határban drága pénzen a kath. gazdák ügyszólván hitelbe megvették, az idei gyenge termés és rossz gabonaárak daczára mégis ennyi áldozatot hozni óhajtottak a szent ügyért. De mondják, hogy a hol legnagyobb a veszedelem, ott Isten a segedelem. Tudomására esett ezen nemes elszántság dr. Rajner Lajos preláus, esztergomi kanonok úr ó méltóságának, azonnal mint védangyal égi jelentésként szülfaluja iskolájának fölépítésére hatszernyegyszáz koronát ajándékozott és küldött a hitközségnek. Ezen fejedelmi ajándék által meglepett szívek ezer hálaival kérik az Isten, hogy tőle nagy szülfőknek bőséges isteni áldást esdjenek. Hont, Viskan ekép egy igazán a kor színvonalán álló új, stuktóros szép iskolaterem és tisztességes tágas kántortanítói lakás épül, mely épület az egész község fényel emeli s mely iskolaterem dr. Rajner Lajos preláus kanonok úr ó méltósága, mint az iskola új megalapítójának, aranyba foglalt arczképével fölékesítettik. Midőn ezeket közértesítésre hozom, nem tarthatom magam vissza, hogy Visk közönsége nevében hálás köszönetet ne mondjak a kath. tanítás és nevelés veterán barátjának, dr. Rajner Lajos preláus-kanonok úr ó méltóságának, ki Viskról elszármazván, Sion magas ormáról a lenéz szülföldje szegénységben sínylődő népeire és akkor, mikor aggodalomteljes arczukról a könyek sürű ömlenek, ő főpapi fényes székének magaslatáról letörő azokat. Nyilvános elismerést és hálás köszönetet mondok a tan- és nevelés szent ügye iránt teljes odaadással működő s a kath. tanítók iránt példás szeretettel viseltető nemesszivű férfúnak, íót. Kudora János, Bálti kerületi tanfelügyelő, esperes urunknak, hont-viski plébánosnak, ki lángeszének bőleségével legyőzve a nagy nehézségeket, fölébresztette az iskolaügy iránti érdeklődést hivaiben annyira, hogy e nagy áldozatra készek voltak. Igen, mert velünk él és velünk érez, közünk van és velünk fárad. *Gallorich*, viski tanító.

Kassavidéki róm. kath. tanítók gyűlése. A kassavidéki róm. kath. néptanítók egyesülete Kassán, a kath.

alapján.
pnevelő
vén első
Magyar-
almából,
el.) Ara
apostoli
Cenmer
nk szűz
ye. Ara
ség előtt
beosztva,
tánúja,
főljánló
6 fillér.
-István-
st, VIII.,

legényegyesületben augusztus 29-én tartotta meg rendezési közgyűlését. A három esperességi körből mintegy 40 tanító jelent meg s ezen gyűlést látogatásával megfigyelték főt. Kozora Endre kanonok, kassai plébános, valamint Zágróczky Gyula kir. tanfelügyelő. A közgyűlést szentmise előzte meg, melyet Poszpech József enyiczkei segédlelkész tartott, s melyen Vajda Károly n.-idai igazgató-tanító orgonálása mellett a megjelent tagok az egyházénekek után az «Isten áldd meg a magyart» énekeltek el négyes hangon. Azután Tomeskö Alajos enyiczkei esperes-plébános rövid és lelkes beszéddel megnyitotta az ülést, melyre hazánk 900 éves kath. tanügyére visszatekintő értekezés következett. Kovács Mihály buzitai tanító által fölolvastva. E szép és terjedelmes munka általános tetszéssel találkozott s a megdöbbent munkáért köszönetet szavazott a közgyűlés. A mult évi jegyzőkönyv föl nem olvastatható, miután a püspöki hatóság még ezideig azt át nem küldte. — Elnök jelenté, hogy do'gozatokat adtak: szépsi-kör három munkát, kassai kör három munkát, saczai kör két munkát. — A korok rendszeren tartották meg gyűléseiket. — A könyvtár szaporodott 377 kötettel. — A pénztári állapot: van alaptőke 330 frt, forgalmi tőke 317 frt 39 kr. Pályatételek olvastattak föl és pedig: «Mely — lehetőleg Szent-István-társulati — tankönyv használható szép sikerrel a mi vidékünkön?» E nehéz kérdést kitűnő sikerrel oldotta meg Vajda Károly n.-idai igazgató, kinek a két arany pályadíj kifizetettli határozatotott. «A túlságos emléztetés káros következményéről» értekezett Hován Endre enyiczkei tanító. — A következő két pályatételt tüzték ki a jövő évre: 1. Miként s mi által hasson a tanító a durvaság ellen? 2. Mi pótolná a fiúknál a női kézimunka által elért azon eredményt, melyet a leányoknál tapasztalunk? A következő indítványok elfogadtattak: Megszerzi az Eötvös József munkáit. Fölkéri az egyesület tagjait, hogy a «Tanítók Háza» gyűfűit a kereskedőknek megszerzésre ajánlja. Schleminger Jenő és Opitz Sándor tiszteletbeli tagokká választattak meg. — Schösser József 30 éves és Kovács Mihály 25 éves tanítói működését szép szavakkal méltatta Vajda Károly egyesületi főjegyző, mire a gyűlés az elnök életése között véget ért.

Iskola-fölszentelési ünnepség. Szepetnek nagyközség (Zalamegye, nagykanizsai járás) róm. kath. hitközsége — új plébánosának, Berkovics Józsefnek nemes buzgólkodása folytán — a régi szűk és czélszerűen iskoláépület helyébe 34.000 korona költségen (melyhez a kegyúr, főmellóságú herceg Bathányi-Strattman Ödön 14.000 koronával járult, a többi tisztán a hívek fedezték) egy czélszerű és impozáns külsejű és modern berendezésű, 4 tantermet és 4 tanítói lenlakást magában foglaló mintaszerű emeletes új iskolát építtetvén, ennek egyházi megáldása és fölavatása a mult vasárnap — szept. 30-án — szép ünnepséggel következőképen ment végbe: Mint a hitközség által meghívott vendégek megjelentek: a súlyosan beteg megyés püspök képviseletében Illés Ferenc szombathelyi kanonok, gróf Jankovics László dr., vármegyénk főispánja, Csertán Károly alispán, dr. Ruzsicska Kálmán kir. tanfelügyelő, Viasz Ferenc nagykanizsai járási főszolgabíró, Majer Ferenc járási orvos, Smiedt N. pusztamagyaródi plébános és Németh Géza zalaegerszegi káplán, a tanítószeg képviseletében pedig Neupauer N. tanítói j.-köri elnök és Békefi Elek zala-koppányi igazgató-tanító, Sallér N. nagykanizsai műépítő, az iskola építője, Lévyay N. helybeli körjegyző. A fölszentelést ünnepélyes nagymise előzte meg, melyet kellő segédlettel Illés Ferenc szombathelyi kanonok mutatott be az Urnak s melyen a kántori részt Békefi Elek szép orgonajátékkal és megható egyházi énekek előadásával szolgáltatta. Mise végével a mindenszentek litániájának hangoztatásával processzió vonult a virág- és zászlódszibe öltöztetett új iskolához és kezdetét vette az épület egyházi benedikálásának szertartása, miközben a tantermek úgy a földszinten, mint az emeleten szentelt vízzel meghintettek. Most a szertartást teljesítő kanonok alkalmi szentbeszéde következett, melyet az új iskolaépület tágas udvarában a mintegy 3000-re tehető

népsokaság előtt elmondott; utána közvetlen szót emelt a megye főispánja dr. Ruzsicska Kálmán kir. tanfelügyelő. Az ő beszédeik kapcsán fölolvasták és átadták Wlassics Gyula vallás- és közoktatásügyi miniszternek a népoktatás czéljaira hozott nagy áldozatukért üdvözlő és elismerő levelét. Az utolsó szónok Berkovics József helybeli plébános volt, a ki valóságos fölvilágyozta híveit és az összes hallgatóságot lelkesültséggel áthatott magvas beszéddel, melyben megköszönve a megyés püspök képviselőjének, Illés Ferenc kanonoknak fáradozásait és a megyei főispán, alispán, tanfelügyelő stb. illusztris vendégeknek megjelenésükkal tanúsított érdeklődésüket: magas szárnyalású és szellemes fordulatokban gazdag beszédben fejtegette, magyarázta híveinek az új iskola földadatát a vallás, hazafiság és népművelődés szempontjából. E föntiekben ismertett beszédek elhangzása után a menet ismét a templomba tért, hol a «Te Deum» dzengése és egyházi áldásosztás fejezte be a fölszentelés egyházi részét; de a kántorságot teljesítő Békefi Elek nem állhatta meg, hogy a templomból kifelé töduló népnek kíséretül reá ne zendítsen az «Isten áldd meg a magyart» meglátó és orgonakíséret mellett még inkább hatásos nemzeti dalunk eléneklésére. És ekkor egy oly magasztos jelenet állott be, mely itt az ország szélén, hová idegen országok idegen érzésének hús fuvalmát küldik az ide látszó Stájer- és Horvát-Alpok, itt a horvát ajkú népnél kétszeresen heces és följegyzést érdemlő: t. i. a már kifelé töduló nép követve a helyükre visszatérő főispán, alispán, tanfelügyelő stb. vendégek példáját, az oltárhoz fordulva oly buzgósággal, oly lelkesülten és szabatos kejtessel énekeltek a «Himnusz»-t, melynél szebben, meghatóbban a legtöbgyökerebb alföldi nép sem énekelhetné... Dében a plébánosnál dúsán fölszolgált lakomához ült a föntebb megnevezett előkelő közönség, mely alatt a legvidámabb hangulat uralkodott és számos felköszöntő mondatott a következő sorrendben: Illés Ferenc kanonok a pápára és királyunkra, melyet a jelenlevők állva hallgattak végig, Berkovics József plébános a püspökre és azt képviselő Illés Ferenc kanonokra és gróf Jankovics főispánra és Csertán alispánra; gróf Jankovics László dr. főispán lelkes szavakkal a jelentékeny áldozatot hozott hitközségre és az őket erre buzdító Berkovics József plébánosra, Csertán Károly alispán a megyés püspök hivatalos képviseletében fungált Illés Ferenc kanonokra; Békefi Elek zala-koppányi igazgató-tanító méltatva a 16 éves tanfelügyelői fáradozatát működését, tapintatosságát és kedves modort, dr. Ruzsicska Kálmán királyi tanfelügyelőre; dr. Ruzsicska K. tanfelügyelő magasztos gondolatokban fejtegetve a papi hivatást és ismertette a házi gazdának, Berkovics plébánosnak papi működését, ő reá és a nemes munkában neki például szolgáló véreire, u. m. az 55 évi buzgó működés után királyi kitüntetéssel nyugalmazott kántortanító édes atyjára, idős Berkovics Józsefre és «a tanítói pályán, valamint a társadalom és a sajtó szolgálatában elismeréseméltó tevékenységével» kitűnő testvérbátyjára: Békefi (Berkovics) Elek zala-koppányi igazgató-tanítóra s nővereire üritette poharát. A legvidámabb hangulatban álló estig maradt együtt és mulatozott az előkelő társaság. Ifj. Zalai István.

Felelős szerkesztő: **Ember Károly.**

PÁLYÁZATOK.

Esztergom érseki megye.

A nagyabonyi (Pozsonymegye) róm. kath. iskolánál üresedésben levő *nőtanítói* állomásra *október 20-iki* határidővel pályázat hirdettek. Fizetése 800 korona, ebből államsegély czimén 700 korona, a hitközségtől 100 korona és egy butorozatlan szobából álló lakás. Okleveles pályázók kellőleg fölszerelt kérvényeiket *főt. Vásonyi József* esperes tanfelügyelő úrhoz *Albaár*

Pozsonym. u. p. Dumaszerdahely) nyujtsák be *október 15-ig* bezárólag. *Matyi Mihály*, h. pléb. iskolaszéki elnök. 802 1—1

Vistuk, Pozsony vm., a róm. kath. tót-magyar népiskolához okleveles tanerő pályázhat *október 25-ig*. Járandósága évi 730 korona utólagos havi részletekben, 1 szoba és 12 köbméter fa, melyből a tanterem is fűtendő. I. és II. vegyes osztályon kívül, a főtanítóval főtávtva, ismétlődően is tanít. Posta Báhony. *Tanfűgyűjtő esperes, iskolaszéki elnök.* 803 1—1

Istvánfalun, Pozsony vm., a róm. kath. tót-magyar kántortanítói állomásra pályázni lehet *október 25-ig*. Ugyanekkor választás. Járandósága: tandíj 391.94 kor., egyházi segély 23.34 kor., harangozásért 52.96 korona, alapítványokból 26.24 kor., stóla 60 korona. Továbbá: 18 pm. rozs (108 korona), 2 szekér széna (32 korona), 19 köbméter hasábfá (88 korona), 8 kat. hold és 1240 □öl szántóföld (280 korona), 1 kat. hold és 533 □öl beltelek (70 kor.), 59 □öl káposztás (4 kor.). Lakás: 2 szoba, 1 konyha, 1 kamra, 1 istálló, 1 szin. Szokásos kötelesek pontos teljesítésén kívül egyházi segédkezés is kívántatik. Kérvények *tanfűgyűjtő espereshez* Vistuk, posta Báhony. 804 1—1

Keszölczre (Esztergommege) két okl. tanító kerestetik. Jövedelmük 824—824 korona, butorozott szoba. Választás e pályázat megjelenésétől 8 napra. Kérvények két *ker. esperes* úrhoz Doroghra küldeni. *Jaksics Imre* főtanító. 800 1—1

Vedródi róm. kath. tanítói állomásra *október 20-ig* pályázat hirdettek. Fizetése 700 korona, egy öl fa és lakás. Mellékjövödel-emre kilátás. 799 1—1

Illes (Hontmege) róm. kath. kántortanítói állomásra *október hó 28-ára* pályázat hirdettek. Fizetése különféle ezimen 560 korona. Fél telek föld, melynek hasznosbéri értéke 60 korona. Tan nyelv tót-magyar. Államsegélyért kérvény folyamatban. Orgonakezelésben jártas övönök is pályázhatnak. *Szent-Ántal plébánia-hivatala*, hova a kérvények küldendők. 798 1—1

Ipolybél (Hontmege) magyar kántortanító-állomás. Javadalma: 8 hold 927 □öl föld, hívek művelik, párber 9 véka búza, 20 véka rozs, átlag 20 tanuló, minden tanulótól fél véka búza, veteményeskert, ismétlő-iskolaért 10 frt. stóla 5 frt. vallásalapból 18 frt. Államsegély 197 frt. melyhez oklevél kívántatik, lakás két szoba, konyha, kamra, istálló. Pályázati kérvények *október hó 22-ig* *ipolyiszakáltsói róm. kath. plébánia-hivatalhoz* küldendők, mely napon a választás történik, erre személyes megjelenés kívántatik. 796 1—1

Ugyvallára kántortanító kerestetik. Javadalmazása: 2 szobás lakás, konyha, kamra, pincze, istálló, öl, kocsiszin. 27 hold (a 1200 □öl) föld, 600 □öl rét. Ezeknek adóját a kántortanító fizeti. A földből 7 kat. holdat a község mivel. Kap minden egész telkes gazdától 1 pozs. mérő búzát (22—23) a zsellérektől 2—3 pozs. mérő rozsot. Kap: 4 ürméter kemény tűzfát, a községtől 12 frt 60 kr., tandíj a 50 kr. — 60—65 frt. Stóla 45—50 frt. Ostvasütés, borilletmény, alapítványok és offertoriumokból 16 frt. Kötelessége a mindennapi és ismétlő-iskolában tanítani, a kántori teendőket végezni. Föltételek: kántortanítói oklevél, a magyar nyelv, orgonálás és éneklésben való jártasság. Kérvények *október 20-ig* *Szeesányi Gyula plébánoshoz Komárom-Szentpéterre* küldendők. A folyamodók közül kijelölendőket az iskolaszék annak idején fogja a személyes megjelenésre fölkérni. Utókötség nem adatik. A korteskedők a pályázattól kizáratnak. 810 1—1

Ugyvallára osztálytanító kerestetik. Javadalmazása: egy szobából álló lakás fűtéssel. Kézpénzben a község pénztárából 350 frt, a második szoba és kertilletmény fejében 50 frt. Köteles a mindennapi és ismétlő-iskolában tanítani, az istentiszteletre a gyermekeket vezetni s azokra ott fölgyelni, a kántort akadályoztatása esetén díjtalanul helyettesíteni. Kérvények *október 20-ig* *Szeesányi Gyula plébánoshoz Komárom-Szentpéterre* küldendők. 811 1—1

Kémenden (Esztergom) a III—IV. osztály tanítója önállóságot nyervén, állására pályázatot hirdetek. Jöve-

delme: 800 korona, lakás fűtéssel. Kötelessége: ez osztályokat és ismétlő-fükat tanítani; kántorságban díjtalanul segédkezni. Az állás azonnal elfoglalható. *Mórász Antal, esperes-plébános.* 812 1—1

A nagymarosi (Hontmege) róm. kath. leányiskolánál egy 800 kor. fizetés, 100 korona lakbér, esetleg természetbeni lakással javadalmazott segédtanítói állás betöltendő. Bélyegtelen kérvények okmányok másolatával *október 20-ik* napjáig a *nagymarosi plébánia-hivatal* címére küldendők. 807 1—1

Egri érseki megye.

A mátra-mindszenti (Hevesmege) róm. kath. kántortanítói állomásra *október 23-ára* pályázat nyittatik. Evi jövedelme: 1. Mint kántornak 2 szoba, konyha, kamrából álló lakás, pincze, istálló, baromfiöld, konyhakert. 2 kat. hold 710 □öl szántóföld, 1034 □öl rét, féltelek után erdő és legelő. 110 házaspár után 1 véka rozs, 1/2 véka zab, 40 fillér. Stóla mintegy 60 korona, 5 öl tűzifa a saját, 4 öl az iskolafűtésre. Deputátum 40 korona. 2. Mint tanítónak a községtől 60 korona. Egyházmegyei segély 60 korona; államsegély 226 kor. 3. Mint harangozónak minden házaspár után 1/2 véka rozs, ostvasütés és ruhamosásért 6 korona 40 fillér. Kötelessége az összes kántori, tanítói teendőket végezni, nevezetesen egy tanteremben a mindennapi és ismétlő-tanköteleseket tanítani, a f iskolát kezelni, melyért 10 korona tiszteletdíj jár s a harangozói teendőket végezni vagy végeztetni. Posta és vasuti állomás helyben. Személyes megjelenés előnyben részesülnek. *Melicher László, lelkész.* 808 1—1

Nyitrai püspöki megye.

Lednicz (Trencsén vm.) róm. kath. tót-magyar tan nyelvű iskolájánál üresedésben van a tanítói állomás. Jövedelme: államsegély 210 kor., hitközségtől 500 kor., irodára 10 kor., szántóföld 5 p m. 24 méter kemény tűzifa házhoz; konyhakert, 2 szobás lakás, konyha, kamra, istálló, öl. faszin. Pályázhatnak tanítónők is. Folyamodványok a *plébánia-hivatalból* nyujtandók be *október 23-ig.* 797 1—1

Hvoznicza-Schávniki plébániához tartozó fiókközségbe tót-magyar nyelvű róm. kath. tanítói állomásra pályázat hirdettek. Evi fizetés: államtól 315 frt mint segély, községtől 85 frt. Összesen 400 frt. Lakása: új épület tagas 2 szobával, éléskamara és konyhával és az épülethez hozzátartozó nagy házikerttel. Oklevéllel fölszerelt folyamodványokat f. é. *november hó 20-áig* alulirothoz küldjék be. *Bollay István, plébános.* 801 1—1

A lutissai kath. kántortanítói állomásra f. é. *október hó 30-ig* pályázat hirdettek. Jövedelme: 550 frt és pedig 434.50 frt nyugtára, a többi kántori mellékjövödel-em, 3 hold szántóföld, kis rét és házikert, elegendő tűzifa, megfelelő lakás. Tan nyelv: tót-magyar, u. p. *Ó-Beszterce*, Trencsénmege, *Grében János* iskolaszéki elnök. 805 1—1

Pécsi egyházmegye.

Somogy-Sztárában az osztálytanítói állásra *október 30-ig* pályázatot hirdetek. Pályázhatnak okleveles férfi- vagy nőtanítók hiányában oklevél nélküliek is. Tan nyelv magyar. Horvátul beszélők előnyben részesülnek. Fizetése 720 korona előleges havi részletekben, butorozott szoba szabad fűtéssel. Kötelessége az egyik tanteremben tanév végéig önállóan működni. Kérvények *Bogdására* (Baranyamege) küldendők a *plébánia-hivatalhoz.* 809 1—1

Rozsnyói püspöki megye.

A rózsalehotai tanítói állásra a 40. számban hirdett pályázat *október 20-ig* meghosszabbították. 806 1—1

A szentandrási (Abauj-Tornamege, p. Szilas) róm. kath. kántortanítói állomásra pályázat hirdettek. Jövedelme kézpénzben: tandíj 265 korona; ismétlősök után fejenként egy korona, 20—22 kor.; államsegély 104 kor.; munkaváltság 80 korona; lélekpénz 21 korona; mise-alapítvány 12 korona; stóla 60—70 korona. Négy kat. s 1334 □öl szántóföld; 1391 □öl rét; 12 köből rozs; 27 méter tűzifa beszállítva. Fél telek után legeltetési

Lakása áll 2 szoba, konyha, kamra, istálló, házi és
götkertből. A kérvények *Glajk József* iskolaszéki elnök-
hoz küldendők Szentandrásra. Pályázat napja *október*
16-30-ik napja. 816 1—1

Szombathelyi egyházmegye.

Vas megye németújvári plébániához tartozó **Ujtelep**
róm. kath. fiókközség kántortanítót keres. Tisztességes
lakáson és házikerten kívül: szántó, rét, kert haszon-
elvezete úgy terményekben és készpénzben együtt
820 korona. Ötödéves korpótlék az államtól 100 korona
és némi stolaris jövedelem. Kérvények *főt. Maitz*
József h. plébános elnök úrhoz *Németújvárra* külden-
dők. Választási nap 1900 november 1-je. Személyes meg-
jelenés előnyös. 814 1—1

Vácsi egyházmegye.

Ecsér, a főváros tőszomszédságában, róms. kath.
iskola önálló tanítói állomására pályázat hirdettek.

Javadalma: a) készpénz 768 korona fizetés, 80 korona
kert- és lakpótlék: b) 4 km. kemény tűzifa természet-
ben, egy egyszobás lakás. *Folyó hó 24-ig* pályázhatik
fi vagy nő okleveles tanító. *Matéjka Vilmos* esperes-
plébános, iskolaigazgató. 813 1—2

Ajánlás. Jó oklevél, jó működési bizonyítvánnyal
bíró róms. kath. tanítónő ajánlkozik iskolához: Czim:
Ungvár «*Tanítónő*» posterestante. 815 1—1

SEH ISTVÁN

Orgona- és harmonium-
készítő műhely

Egerben, Felnémet-utca 8. sz.

*Ajánlkozik mindennemű templom, orgona,
és harmonium készítésére. — Régi orgona
átalakítás, javítás, tisztítás és hangolás, a
legújabbosabb árban elfogadhatnak és jót-
állás mellett elkészíttetnek.*

Orgona-építési műintézet.

RIEGER TESTVÉREK

Budapest, Garay-utca 48.

Rieger Testvérek Jägerndorfi (Osztr.-Szil.) es. és kir.
udvari orgona-gyárának fiókja. Legolcsóbb áron
kiváló orgonákat szállítanak.

A cég 25 évi fennállása óta

700-on felül új orgonát

épített, melyek közül 255 esik Magyarországra, a többi
Norvégiába, Németországba, Romániába, Orosz-, Olasz-
és Törökországba szállították.

Orgona-árjegyzékek ingyen és bérmentve.

Az összes katholikus elemi és felső
népiskolákban, polgári és felsőbb leány-
tanodákban, tanító- és tanítónőképezdek-
ben használt és előirt

 tankönyvek

— legújabb kiadásokban kaphatók —

A SZENT-ISTVÁN-TÁRSULAT
könyvkiadóhivatalában

Budapest, VIII., Szentkirályi-u. 28b.

A SZENT-ISTVÁN-TÁRSULAT

legújabb kiadványai

elemi- és felsőbb iskolák számára.

Elemi iskolák számára.

Németh Gyula. A Keresztény Katholikus Anyaszentegyház rövid története. Füzve ... kor. —	.40
Gerely József. Szertartástan (Sajtó alatt.)	„ —
Gyórfy János. A Magyar Nemzet Története. kapcsolatban a világtörténelem főbb eseményeivel ...	„ —.48
Mócsy László. Gazdaság- és Kertészettan fiúiskolák számára ...	„ —.40
— Gazdaság- és Kertészettan leányiskolák számára ...	„ —.32
Ertl Heribert. Természetráaj a kath. népiskolák felső osztályai számára. Ara ...	„ —.48
Dreisziger Ferencz. Útmutatás a Mócsy-Petrovácz és Schultz-féle Első és Második Olvasó- és Tankönyv módszeres fölhasználásához. Füzve ...	„ 2.—
Mócsy-Petrovácz-Walter. Magyar Olvasókönyv a kath. fiúiskolák V—VI. osztályai számára. Kötve ...	„ 1.44
Dreisziger-Számord-Szokoly és Róvó. Olvasókönyv gazdasági és ismételő-iskolák számára. Kötve ...	„ 1.—
Schultz Imre. Német Olvasókönyv a népiskolák II. osztálya számára. ...	„ —.48
— Német Olvasókönyv a népiskolák III. oszt. számára. Kötve ...	„ —.60
Gyórfy János. Fali Egyszeregy. (130/80 cm.) Használati utasítással. Ara csak papíron 1 korona 20 fill., vászonra felhúzva, lécezzel ...	„ 3.20
Ember Károly. Kath. falusi iskolák Olvasó- és Tankönyve osztatlan iskolák III—VI. oszt. számára ...	„ —.88

Felsőbb iskolák számára.

Demény Dezső. Egyháztörténelem. Ara füzve 1 kor. 20 fill., kötve ...	„ 1.60
Vargha Dezső dr. Egyháztörténelem. Tanítóképző-intézetek, polgári és	

felsőbb leányisk. számára. Füzve kor. 1.40. kötve ...	„ 1.80
Bartha József dr. Magyar nyelvtan mondattani alapon. Közép- és polgári isk. I—II. osztálya számára. A vallás- és közokt. miniszterium által 1063/1900. szám alatt engedélyezve.) Füzve korona 1.20. kötve ...	„ 1.60
Prónai Antal dr. Magyar Olvasókönyv a középiskolák I. oszt. számára. Képekkel. (Eng. 1211/1900. szám alatt.) Füzve korona 1.60. kötve ...	„ 2.—
Ujházy László. A Magyar Nemzet Történelme. Iskolai használatra. Füzve 2 kor. 40 fill., kötve ...	„ 2.80
— A Magyar Nemzet Történelme. Középiskolák alsó osztályai számára. I. rész. a harmadik osztály számára. (Enged. 1493/1900. sz. alatt.) Füzve kor. 1.80. kötve ...	„ 2.20
— Ugyanaz II. rész. Füzve 2 korona 40 fill., kötve ...	„ 2.80
Bartha József dr. A Magyar Nemzeti Irodalom Története. Olvasókönyvvel. (Engedélyezve 1333/1900. sz. alatt.) Füzve kor. 5.20. kötve ...	„ 5.80
Kiss Ernő dr. Stilisztika és poetika felsőbb leányiskolák és tanítóképzők számára. Füzve kor. 2.40. kötve ...	„ 2.80
Ember Károly és Kovács Pál. Számítan a polgári és felsőbb leányisk. I—II. osztályai számára. Füzve 1 kor. 40 fill., kötve ...	„ 1.80

Részletes árjegyzékkel, valamint a Társulat kiadványaiból tankönyvül való alkalmazás céljából mutatvány-példányokkal szívesen szolgál

a Szent-István-Társulat

könyvkiadóhivatala

Budapest, VIII., Szentkirályi-utca 28.